

ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου: υφιστάμενες δομές και σχέσεις με τα νέα μοντέλα εκπαίδευσης και έρευνας

Μάρθα Γ. Παπαδοπούλου, διδάκτωρ ιστορίας
Διευθύντρια ΓΑΚ-Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου

Το Αρχείο είναι ο χώρος αναζήτησης εκπαιδευτικών, κοινωνικο-οικονομικών στοιχείων, τεκμηρίωσης των κοινωνικο-επαγγελματικών ομάδων και φύλαξης των έγγραφων συμφωνιών και έννομων σχέσεων που διασφαλίζουν τα συμφέροντα των ηπειρωτών. Σήμερα δηλ. που οι πηγές ιστορίας έχουν πληθύνει και η ιστορία έχει ξεπεράσει τα όρια του μεμονωμένου γεγονότος και της προσωπικότητας έχει προχωρήσει και σε άλλα επίπεδα και έχει δημιουργήσει νέους κλάδους όπως την κοινωνική, δημογραφική και ποσοτική ιστορία. Απαραίτητη, επομένως, προϋπόθεση για τη συγγραφή της είναι η συγκέντρωση όσο το δυνατόν περισσότερου υλικού από δημόσια ή ιδιωτικά αρχεία, η οργάνωση, ταξινόμηση, καταγραφή και ψηφιοποίηση προκειμένου αυτό να διατίθεται στην έρευνα. Η αναζήτηση, λοιπόν, πηγών μέσα από το Αρχείο από συγκεκριμένα τμήματά του αναδεικνύει ιστορικά στοιχεία άγνωστα στην ελληνική επαρχία.

Η διαχείριση αυτή προωθεί την ερευνητική και εκπαιδευτική διαδικασία και είναι δυνατόν να εμπεριέχεται στους «εξωσχολικούς» θεσμούς, όπως είναι το Αρχείο, το οποίο δημιουργεί νέες γνώσεις, διαμορφώνει την κουλτούρα, διευρύνει την επικοινωνία και διαδίδει στις σύγχρονες κοινωνίες τη μάθηση και τον πολιτισμό του παρόντος και του μέλλοντος. Η εισαγωγή, εξάλλου, των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην εκπαίδευση παρεμβαίνει ενεργά και επιφέρει αλλαγή των υφιστάμενων δομών και προτύπων διδασκαλίας και μάθησης και διευκολύνει μαθητές παραμεθόριων περιοχών και άτομα με ειδικές ανάγκες. Η ιστορία και η γεωγραφία λ.χ. προσδιορίζονται ως κατεξοχήν σπουδές πληροφόρησης. Η ιστορική γνώση παραμένει το κλειδί για την κατανόηση του παρόντος και την περιφρούρηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Εκπαίδευση, λοιπόν, δεν παρέχει μόνο το σχολείο αλλά και το αρχείο που αποσκοπεί στη γνώση με τη συστηματική διδασκαλία μαθητών και σπουδαστών, την ανάπτυξη των πνευματικών, σωματικών και ηθικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένο αντικείμενο μέσα από ειδικά ιδρύματα (σχολεία) και συγκεκριμένες μεθόδους. Η γνώση αυτή είναι καταγραμμένη σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, εφημερίδες, χειρόγραφα, microfilms και ψηφιακούς δίσκους. Επομένως, οι «εξωσχολικοί» θεσμοί, όπως οι αρχειακές υπηρεσίες, δρουν με εκπαιδευτικά προγράμματα, συμμετέχουν σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, διοργανώνουν εκθέσεις και αναδεικνύουν το σύγχρονο ρόλο των Αρχείων.

